

Onderzoek zelfstandig wonen na verblijf in de Maatschappelijk Opvang of Beschermd Wonen

Resultaten

Het onderzoek heeft plaats gevonden in de gemeenten Alphen aan de Rijn, Den Bosch en Haarlem en de hier omliggende gemeenten Kaag en Braassem, Nieuwkoop, Meijerij stad, Haarlemmermeer, Heemskerk en Heemstede.

Op basis van de resultaten hebben we de meningen over ambulantisering in drie groepen ingedeeld:

1

Voor ambulantisering: deelnemers die positief zijn over de manier waarop ambulantisering in de gemeente en regio nu plaatsvindt.

2

Voor ambulantisering onder voorwaarden: deelnemers zijn voorstander zijn van het idee achter ambulantisering, maar zetten nog kanttekeningen bij de uitvoering zoals deze op dit moment geschiedt.

3

Tegen ambulantisering: deelnemers die, onder welke voorwaarde dan ook, ambulantisering niet zien zitten.

De woonsituaties van de deelnemers zijn opgedeeld in verblijven in een maatschappelijke opvang (hierna MO genoemd) en verblijven in een instelling voor beschermd wonen (hierna BW genoemd) of (begeleid) zelfstandig wonen (hierna (B)ZW genoemd).

Deelnemers die wonen in BW/(B)ZW

In deze groep deelnemers zijn er mensen die voor ambulantisering zijn, voor ambulantisering onder voorwaarden en er zijn er die tegen ambulantisering zijn. De deelnemers die tegen ambulantisering zijn geven aan dat ze het niet zien zitten om zelfstandig te wonen, omdat ze bang zijn eenzaam te worden of, omdat ze zich niet veilig voelen als ze midden in de maatschappij staan.

“Want die maatschappij die vreet aan je. Ik voel me gewoon onder druk gezet van de maatschappij.”
(Susan, 46)

In deze categorie zijn ook deelnemers die vinden dat ambulantisering niet voor iedereen haalbaar is. Mensen die niet geschikt zijn voor ambulantisering zijn volgens hen mensen met verslavingen, mensen die al heel lang beschermd wonen of mensen met hele ernstige psychiatrische problematiek.

De manier waarop deelnemers denken over ambulantisering hangt mogelijk samen met de mate waarin ambulantisering al plaats vindt in de regio. Mensen die al bekend zijn met ambulantisering hebben vaak een positiever beeld.

Ambulantisering onder voorwaarden

Deelnemers ervaren hulpverlening in de voorziening als positief wanneer er gepaste hulp is bij schulden, huishouden en als veranderingen in een langzaam tempo kunnen gaan, zodat zij beter worden voorbereid op het zelfstandig wonen.

“Ik heb vroeger een eigen huis gehad, maar als je zolang verslaafd bent geweest en je krijgt dan weer een eigen huis dan moet je leren. Je moet leren betalen. Je moet leren schoonmaken.”
(Tom, 61)

Deelnemers die zelfstandig gaan wonen willen graag begeleiding op afroep en op eigen initiatief.

“Natuurlijk vind ik het fijn dat er een keer in de week iemand langskomt. Al is het maar om even mee te kijken met me. Prima, maar ik wil wel ook zelfstandig zijn.”
(Miranda, 52)

De deelnemers geven aan dat het heel belangrijk is dat de ondersteuning doorloopt ook als ze overgaan naar een zelfstandige woning.

Deelnemers maken zich wel zorgen over wat er gebeurt als het zelfstandig wonen niet blijkt te lukken. Dit maakt hen ongerust en dat maakt ambulantisering spannend.

“Nee ze komen hier niet meer terug. Ik ben bang dat je dan bij MO terecht komt, dat soort instellingen.”
(Anita, 40)

Daarnaast worden mensen soms geschorst uit een opvang, volgens deelnemers werkt dit erg negatief voor de mensen die geschorst worden, omdat ze tijdens de schorsing weer op straat of in de MO belanden.

Deelnemers die verblijven in de MO

In deze groep deelnemers is men voor ambulantisering of voor ambulantisering onder voorwaarden, er zijn geen mensen die tegen ambulantisering zijn.

Over het verblijven in de MO zijn de meeste deelnemers negatief. Ze noemen als een van de oorzaken dat in de MO mensen met diverse problematiek door elkaar heen zitten, wat zorgt voor irritatie.

“Iedereen wordt hier een beetje aan zijn lot overgelaten. Ten minste dat is mijn gevoel. Er zitten hier mensen die zitten hier al jaren.”
(Guus, 46)

Daarnaast verblijven mensen lang in de MO zonder duidelijk toekomstperspectief.

Er is een groot verschil te zien tussen de nachtopvang en de MO 24-uurs opvang. In de nachtopvang voelen mensen zich vaker onveilig en niet op hun plek.

Ambulantisering onder voorwaarden

Veel deelnemers die verblijven in een MO geven aan dat de duur dat ze verwachten nog ondersteuning te zullen ontvangen onduidelijk is. Ze missen een persoonlijk traject gericht op uitstroom. Om succesvol zelfstandig te gaan wonen wordt dit door deze deelnemers wel als een belangrijke voorwaarde gezien. Als deze groep deelnemers zelfstandig gaat wonen willen zij ook graag begeleiding op afroep en op eigen initiatief kunnen ontvangen.

Vergelijking tussen deelnemers uit de MO en BW/(B)ZW

Deelnemers die verblijven in een BW/(B)ZW instelling zijn meer tevreden over de geboden hulp dan deelnemers die verblijven in een MO.

Bij de deelnemers die verblijven in de MO is er een minder duidelijk beeld van hoe de hulpverlening eruit gaat zien, wel blijkt dat mensen ervaren dat goede hulp onvoldoende beschikbaar is.

Overeenkomsten tussen deelnemers uit de MO en BW/(B)ZW

Er is grote variatie onder het beeld dat de deelnemers hebben van hoe de begeleiding eruit gaat zien als men zelfstandig gaat wonen.

Bij zowel de MO als de BW/(B)ZW zijn er mensen die angstig en/of onzeker worden van ambulantisering.

Conclusie

Deelnemers uit de MO en BW/(B)ZW zien wel voordelen van ambulantisering maar er moet nog wel meer duidelijkheid komen. Deelnemers willen weten welke hulp ze kunnen verwachten en meer hulp bij de stap om zelfstandig te gaan wonen. Daarnaast willen ze graag een plek waar ze terecht kunnen als het zelfstandig wonen niet lukt. Volgens veel deelnemers zijn er ook mensen die de overstap naar zelfstandig wonen niet kunnen maken.

Regionalisering

In dit onderzoek is ook besproken wat deelnemers vinden van regionalisering: het idee dat de taken voor MO en BW naar alle gemeenten gaan en niet alleen de grotere gemeenten. Veel deelnemers zijn onbekend met idee van regionalisering. Wel zien wij dat deelnemers uit zowel grotere als kleinere gemeenten graag een woning in de grotere gemeenten willen, omdat daar de voorziening staat waar zij al een tijdje in verblijven. Door de meeste deelnemers die verblijven in een MO wordt getwijfeld aan de haalbaarheid van het idee van regionalisering, vooral in de kleinere gemeenten.

**“Maar ze hebben gewoon geen opvang.”
(Alex, 54)**

Deelnemers verwachten veel verschil in de hoeveelheid en de kwaliteit van de hulpverlening tussen de verschillende gemeenten.

Ook wordt er verwarring verwacht omdat mensen die hulp zoeken misschien niet meer precies weten waar ze naartoe moeten gaan met hun hulpvraag.

Wel vinden deelnemers dat iedereen met problematiek de mogelijkheid moet hebben om in zijn eigen gemeente geholpen te worden, ongeacht hoe klein de gemeente is.

**“De kleinere gemeentes moeten eigenlijk gewoon FACT-team hebben. Dus een team van psychologen, psychiaters, doktoren, maatschappelijk werkers, noem maar op. En ook gecentraliseerd op één locatie. En dan per gemeente.”
(Chris, 49)**

Maar er wordt getwijfeld of het wel mogelijk is, door het gebrek aan financiën of aan kennis van de hulpverlenende instanties.

De namen van personen zijn veranderd om de privacy van de deelnemers te kunnen garanderen.

Het onderzoek onder gemeenten en cliënten loopt 5 jaar. Kijk voor meer informatie ook op www.onderzoekmobw.sites.uu.nl, bel met 06 38 07 50 54, of mail naar onderzoek-mobw@uu.nl.

